

Ο ΕΝ ΤΗ ΜΟΝΗ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ ΣΚΙΑΘΟΥ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΦΙΛΟΥ ΚΑΪΡΗ

Ἐρευρῶν τὸ ἀρχεῖον τῆς Μονῆς τῆς πατρίδος μου, τῆς ἐν Σκιάθῳ ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, εἰς τὴν ὁποίαν ὡς γνωστὸν ἐξωρίσθη πρὸς μεταμέλειαν ὁ Θεόφιλος Καΐρης, ἀνεῦρον φάκελλον ἐντὸς τοῦ ὁποίου περιλαμβάνοντο ἔγγραφα τινὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν ἐν τῇ Μονῇ ταύτῃ διαμονὴν τοῦ πολλοῦ Θεοφ. Καΐρη.

Ἐντὸς δ' ἐτέρου φακέλλου, μετὰ δὲ ἔγγραφων διαφόρου περιεχομένου, εῦρον καὶ τὴν γνωστὴν εὐχαριστήριον ἐπιστολὴν τοῦ Καΐρη. Τὴν ἐπιστολὴν ταύτην εῦρε πρῶτος ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τῆς Μονῆς τῷ 1912 ὁ καθ. Τρ. Εὐαγγελίδης· ταύτην δ' ἐδημοσίευσεν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς νήσου Σκιάθου, τὴν ὁποίαν οὗτος ἐξέδωκεν¹.

Τὰ ἀνευρεθέντα ἔγγραφα μετὰ τῆς ἐπιστολῆς εἶνε 20 τὸν ἀριθμὸν. Τούτων τὰ 19, ἅμια εἶνε πάντα ἀνέκδοτα, διακρίνονται εἰς 12 ἐξερχόμενα καὶ 7 εἰσερχόμενα. Τὰ ἐξερχόμενα ἔγγραφα εἶνε βεβαίως ἀντίγραφα καὶ ὡς τοιαῦτα δὲν φέρουν τὴν ὑπογραφήν τοῦ ἡγουμένου καὶ τῶν συμβούλων· τινὰ δὲ τούτων ἔχουν καὶ σφάλματα γραμματικά, ὀφειλόμενα ἀσφαλῶς εἰς τὸν ἀντιγραφέα μοναχόν. Τῶν εἰσερχομένων δ' ἔγγραφων ἀποστολεῖς εἶνε ἡ ἱερὰ Σύνοδος, ἡ Γραμματεία τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, ὁ ἐπίσκοπος Σκιάθου καὶ Σκοπέλου καὶ ὁ ὑποδιοικητὴς Σκιάθου.

Ἐπὶ τῶν ἔγγραφων τούτων στηριζόμενος θὰ προσπαθῆσω νὰ ἐκθέσω χρονολογικῶς τὰ κατὰ τὴν διαμονὴν τοῦ Καΐρη ἐν τῇ ἀνωτέρῳ Μονῇ.

Ὁ Θεόφιλος Καΐρης καταδικασθεὶς παρὰ τῆς ἱερᾶς Συνόδου ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς 25ης Ὀκτωβρίου 1836 διὰ τὰς περὶ Θεοσεβείας κακοδόξους γνώμας του, ἀπεμακρύνετο διὰ τοῦ ἀπὸ 28 Ὀκτωβρίου τοῦ ἰδίου ἔτους Β Διατάγματος «εἰς τὸ κατὰ τὴν Σκιάθον διατηρούμενον Κοινοβιακὸν Μοναστήριον», ὥστε νὰ τῷ δοθῇ καιρὸς εἰς τὸ νὰ μεταμε-

1. Τρ. Εὐαγγελίδου. Ἡ νήσος Σκιάθος καὶ αἱ περὶ αὐτὴν νησιδές. Ἀθήναι 1913 σ. 152.

2. Ἡ ἐν Σκιάθῳ Μονῇ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου εἶχεν ὀρισθῆ Β Διαταγῇ ἀπὸ τοῦ 1834 ὡς «περιθαλπτικὸν καὶ ἐπαγορευτικὸν τοῦ κλήρου κατὰσθημα» εἰς ἀντάλλαγμα τῆς ἐξαιρέσεως αὐτῆς ἀπὸ τοῦ δευτέρου δε-

ληθῆ καὶ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν εὐθείαν ὁδόν, ἀφ' ἧς ἀπεπλανήθη», ὡς ἐπὶ λέξει ἔγραψε τὸ διάταγμα.

Ὁ Καίτης ἔφθασεν εἰς τὴν Σκιάθον τῇ 3ῃ Νοεμβρίου 1839 διὰ τοῦ βασιλικοῦ βρικόου «Ἀθηνᾶ», τοῦ ὁποῦοῦ κυβερνήτης ἦτο ὁ πυροπολητὴς Κ. Κανάρης.

Ὁ τελευταῖος οὗτος ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ ἔγγραφον τῆς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Γραμματείας διὰ τὸν ἡγούμενον τῆς Μονῆς γνωστοποιοῦν τὴν καταδίκην καὶ τὸν περιορισμὸν τοῦ Καίτη. Τὸ ἔγγραφον τοῦτο παραθέτομεν ἵνα δειχθῆ ὁποῖός τις παρουσιάζεται ὁ Καίτης παρὰ τῆς ἀνωτάτης ταύτης ἀρχῆς.

ἀριθ. } 29707
          } 2476

Βασιλεῖον τῆς Ἑλλάδος

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 8θρίου
1839

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας
Ἐκπαιδεύσεως Γραμματεία τῆς ἐπικρατείας.

Πρὸς

τὸν παροσιώτατον ἡγούμενον τῆς ἱερᾶς ἐν Σκιάθῳ

Κοινοβιακῆς Μονῆς καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν ὀσιωτάτους συμβούλους

Ὁ ἐκ τῆς νήσου Ἄνδρου καταγόμενος ἱερομόναχος καὶ διδάσκαλος Θεόφιλος Καίτης ἀνεφάνη ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ἀνὴρ πλάνης πεπληρωμένος καὶ σκοπὸν ἀντίχριστον ἔχων καὶ τῆς ἀγίας καὶ ἀμωμήτου ἡμῶν πίστεως ἀνατροπὴν καὶ τὴν παντελεῖα τοῦ χριστιανισμοῦ καταστροφὴν καὶ τελείαν αὐτοῦ ἐξάλειψιν, κεκρυμμένος ὑπάρχων μέχρι τοῦδε ὑπὸ τὸ κάλυμμα τοῦ χριστιανικοῦ ὀνόματος, τοῦ μοναχικοῦ σχήματος καὶ τοῦ βαθμοῦ τῆς ἱερωσύνης.

Οὗτος, πρὶν ἢ βάλῃ εἰς ἐνέργειαν τοὺς ὀλεθρίους σκοποὺς τῆς ἀθείας αὐτοῦ, ἐσύστησεν ἐν Ἄνδρῳ, τῇ πατρίδι αὐτοῦ, ἴδιον σχολεῖον φέρον τὸ ὄνομα ὀρφανοτροφεῖον καὶ ἐν αὐτῷ ἔστησε τὰς παγίδας τῆς διδασκαλίας τοῦ, διδασκῶν καινὴν τινα θρησκείαν, Θεοσεβισμόν παρ' αὐτοῦ καλουμένην, τῇ δὲ πράγματι οὖσαν ἀσέθειαν καὶ ἀθεΐαν, διότι ἀρνεῖται τὸ μυστήριον τῆς ἀγίας καὶ ἑμορροῦσίου καὶ ἀδιαίρετου Τριά-

κάτου τοῦ ἐπιβληθέντος εἰς τὰς διατηρουμένας Μονὰς διὰ τὸ ἐκκλησιαστικὸν ταμεῖον. Ὁ ἐπαρχὸς τῶν Βορείων Σποράδων Ι. Μηλαίτης κοινοποιῶν τὴν σχετικὴν Βασιλικὴν διαταγὴν πρὸς τὸν ἡγούμενον Φλαβιανὸν καὶ τοὺς λοιποὺς πατέρας τῆς Μονῆς, ἀπὸ 8 Ἰουνίου 1834 ἐκ Χιόρου, σημειοῖ «Σὰς προτρέπομεν νὰ ἐπιμένετε εἰς τὴν ὁποίαν μετέρχεσθε φερωνύμως τοῦ ἐπαγγέλματός σας πολιτείας, πληροφοροῦμενοι, ὅτι δι' αὐτὴν καὶ μόνην ἡξιώθητε τῆς τοιαύτης μοναδικῆς ἐξαιρέσεως».

δος, ἀρνούμενος καὶ βλασφημιῶν καὶ κατὰ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ Ὑιοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ καὶ κατὰ τῆς Πανάγνου Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, ἀποβάλλων δὲ καὶ ἀποδοκιμάζων τὰς θείας Γραφάς καὶ πάντα τὰ τῆς ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας θεῖα μυστήρια καὶ τὰς ἀγίας Εἰκόνας καὶ τὰς ἱερὰς τελετὰς καὶ πάντα ἐν γένει τὰ τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως δόγματα τε καὶ διδάγματα καὶ ἔθιμα καὶ τὰς παραδόσεις καὶ ἀντεισάγων παντόλμως πλάνης ἀντιθέου καὶ βλασφημίας ἀπάσης παραληρήματα, δι' ὧν ἐπραγματεύετο παντελῆ τοῦ χριστιανισμοῦ καταστροφήν.

Τοιοῦτου παρὰ πάσαν ἐλπίδα τε καὶ προσδοκίαν τοῦ εἰρημένου Θεοφίλου Καίρη διακηρυχθέντος διὰ τῆς ἀπανταχοῦ διαδοθείσης φήμης, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, ὀρμωμένη ἐκ τῶν ἱερῶν αὐτῆς καθηκόντων, προσεκάλεσεν αὐτὸν ἅπασι καὶ δις ἐγγράφως νὰ δώσῃ τὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεως: ἀλλ' αὐτὸς ὄχι μόνον ὁμολογίαν πίστεως ἀπέφυγε νὰ δώσῃ, ὄχι μόνον δὲν ἀνήρρεσε τὰ κατ' αὐτοῦ διαδοθέντα, ἀλλὰ καὶ ἔτι περισσότερον ἐπεκύρωσεν αὐτὰ πλαγίως, ἀλλ' ἀντ' ἄλλων ἀποκριθεὶς εἰς τὰ ἐρωτηθέντα. Καὶ πάλιν μόλον τοῦτο ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, αἰκτείρουσα τὸν ἄνθρωπον ἐπιποθοῦσα τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ καὶ σπεύδουσα νὰ σώσῃ κατὰ τὸ πατρικὸν αὐτῆς χρέος αὐτὸν καὶ νὰ προλάβῃ καὶ τὸ κακόν, μετεκάλεσεν αὐτὸν προσωπικῶς ἐνώπιον αὐτῆς. τὸν ἐπρότρεψεν ἐκκλησιαστικῶς νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν εὐθείαν ὁδὸν ἀφ' ἧς ἀπεπλανήθη, καὶ νὰ ἐνστερνισθῇ τὴν χριστιανικὴν πίστιν τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὡς τέκνον αὐτῆς καὶ ἱερέυς. Ἀλλ' οὗτος ἐπέμενε ἀρνούμενος καὶ μὴ θέλων νὰ ὁμολογήσῃ χριστιανικῆς πίστεως ὁμολογίαν.

Τούτων οὕτως ἐχόντων ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἱερῶν Ἐκκλησιαστικῶν τε καὶ Συνοδικῶν κανόνων, ἐξέδωκε μὲν ἀπόφασιν κατ' αὐτοῦ καταδικαστικὴν, ὡς μισοχρίστου, τῆς χριστιανικῆς θρησκείας ἀρνητοῦ καὶ αὐτόχρημα ἄθεου, διότι «πᾶς ὁ παραβαίνων καὶ μὴ μένων ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ Χριστοῦ, Θεὸν οὐκ ἔχει». Βαδίζουσα ὁμοίως ἐπὶ τὰ ἴχνη τῶν θείων παραγγελμάτων καὶ ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τοῦ πραοτάτου Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τὴν οὐράνιον διδασκαλίαν, ἐθεώρησεν ἔργον ὑπαγορευόμενον ἀπ' αὐτὰ τῆς ἀμωμῆτου ἡμῶν πίστεως τὰ δόγματα, νὰ μακροθυμήσῃ ἐπὶ τῷ ἀπονενοημένῳ τούτῳ ἀνδρὶ. Διὸ καὶ ἐπρότεινε νὰ ἀναβληθῇ μὲν διὰ τινα καιρὸν ἡ ἐκτέλεσις τῆς Συνοδικῆς ἀποφάσεως, ὅπως ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ μετανόησῃ ὁ Καίρης, ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν εὐθείαν ὁδὸν ἀφ' ἧς ἀπεπλανήθη καὶ διὰ τοῦ μέσου τούτου «σώσει ψυχὴν ἐκ θανάτου» κατὰ τὸν ἱερὸν Ἀδελφόθεον, νὰ

ἀπομακρυνθῆ, δ' ἐν τοσούτῳ χρόνῳ ἀπὸ τῆς κοινωνίας ὁ καταδικασθεὶς, ὡς λυμεῶν ψυχοφθόρος ἀναδειχθεὶς καὶ νὰ περιορισθῆ εἰς Μοναστήριον ἐκ τῶν διατηρουμένων, ὅπου ἐλθὼν εἰς συναίσθησιν νὰ μεταμεληθῆ. Τὴν πρότασιν ταύτην τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐγκρίνας Βασιλικῶς, ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Σεβαστὸς ἡμῶν Ἀναξ διέταξε νὰ σταλῆ ὁ διαληφθεὶς Καίρης αὐτόθι: πρὸς ὑμᾶς, καὶ νὰ μένῃ ἐντὸς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, τῆς ὁποίας προτάσασθε.

Ὅθεν, πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς βασιλικῆς ταύτης ἀποφάσεως, ἀποστέλλοντες αὐτὸν αὐτόσε διὰ τοῦ Ὑποδιοικητοῦ Σικιάθου, προσκαλοῦμεν ὑμᾶς, ἅμα παραλαβόντες αὐτόν, νὰ τῇ χορηγήσετε ἴδιον κελλίον, διατροφὴν καὶ πᾶσαν ἄλλην ὀφειλομένην εἰς ἄνθρωπον ἐπιμέλειαν. Νὰ προσέχετε ἐγγρηγορότως περὶ τῆς ἀσφαλείας καὶ τῆς ἀτομικῆς αὐτοῦ σωτηρίας, μὴν ἤθελε διακινδυνεύσῃ ἢ προσβληθῆ ὑπὸ τινος, ἀπὸ ζῆλον θρησκευτικὸν κινήθεντος: νὰ μὴν ἐπιτρέπετε εἰς τινα νὰ συνέρχεται εἰς τὸ αὐτὸ κελλίον, ἢ νὰ συνδιαλέγεται, εἴτε μετὰ τινος τῶν ἐν τῇ Μονῇ ἐνασκουμένων Πατέρων, εἴτε μετὰ τινος τῶν ὑπηρετούντων τῇ Μονῇ, εἴτε τέλος μεθ' ὁποιοῦδήποτε ἄλλου ὑπάρχοντος ἐν ἀρχῇ ἢ ἰδιώτου ἐξωθεν τυχὸν προσέλευσομένου καὶ τοῦτο ὑπὸ αὐστηρὰν ὁμῶν αὐτῶν καὶ τῶν περὶ ὑμᾶς συμβούλων εὐθύνην.

Περὶ τῆς ἀκριβοῦς ἐκτελέσεως τῶν διὰ τῆς παρουσίας διατατατομένων θέλετε εἰδοποιήσαι ἡμᾶς ἀνευ ἀναβολῆς καὶ θέλετε Μᾶς ἀναφέρει περὶ τούτου ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν διὰ τοῦ ὑποδιοικητοῦ.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ.
Γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας
Γ. Γλαράνης

Ὁμοίου δὲ σχεδὸν περιεχομένου ἔγγραφοι ἀπηλύθουν τῇ 3 Νοεμβρίου 1839 πρὸς τὴν Μονὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καὶ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος. Τὸ ἔγγραφοι τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἔχει ὡς ἐξῆς:

Ἀριθμ. $\frac{8144-8145-8146}{435}$

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τοῦ Βασιλείου
πρὸς

Ἐν Ἀθήναις 3 Νοεμβρίου
1839

τὸ συμβούλιον καὶ πάντας τοὺς πατέρας τῆς
ἐν Σικιάθῳ Ἱερᾶς Κοινοβιακῆς Μονῆς.

Ὁ ἐξ Ἄνδρου ἱερομόναχος καὶ διδάσκαλος Θ. Καίρης ἀποπλανηθεὶς τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως καὶ ἀναφανείς φωνῶν καὶ διδάσκων καινὴν τινα θρησκείαν, θεοσεβισμόν παρ' αὐτοῦ καλουμένην ἢ μᾶλλον ἀσέβειαν καὶ ἀθεΐαν, ὅπως ἀντίχριστον καὶ ἀνατρέπουσαν τὴν ἀμώμητον ἡμῶν πίστιν διότι ἀρνεῖται τὸ μυστήριον τῆς ἀγίας καὶ ὁμοουσίου

καὶ ἀδιαίρετου Τριάδος· ἀρνούμενος δὲ καὶ βλασφημιῶν καὶ κατὰ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ, καὶ κατὰ τῆς Πανάγνου Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας· ἀποβάλλων δὲ καὶ ἀποδοκιμάζων τὰς θείας Γραφάς καὶ πάντα τὰ τῆς ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας θεία μυστήρια καὶ τὰς ἀγίας εἰκόνας καὶ τὰς ἱεράς τελετὰς καὶ πάντα ἐν γένει τὰ τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως δόγματα τε καὶ διδάγματα καὶ ἔθιμα καὶ τὰς παραδόσεις αὐτῆς καὶ συμβουλευθεὶς καὶ ἐγγράφως καὶ προφορικῶς, ἔμεινεν ὅλως ἀμετάπειστος. Ἄλλ' ἐπειδὴ περὶ πολλοῦ ποιουμένη ἡ Σύνοδος τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ καὶ μακροθυμοῦσα κατὰ τὸ πολὺ ἔλεος τῆς Ἐκκλησίας προσεπιχορηγεῖ αὐτῷ ἐν νέου καιρὸν τινὰ ἀκόμη πρὸς μετάνοιαν, ἐπ' αὐτῷ τούτῳ ἐγκρίσει Βασιλικῇ πέμπεται εἰς τὴν Ἱερὰν ὁμῶν μανθὴν πρὸς διαμονήν.

Ὅθεν ἐν ᾧ ἐγνωστοποιήθη τοῦτο πρὸς ὑμᾶς παρὰ τῆς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. Β. Γραμματείας τῆς Ἐπικρατείας καὶ διετάχθητε παρ' αὐτῆς περὶ αὐτοῦ τὰ δέοντα, σὰς γνωστοποιεῖται αὐτὸ τοῦτο ἤδη καὶ παρὰ τῆς Συνόδου καὶ ἐν ταύτῳ προσκαλεῖσθε νὰ πράξητε περὶ αὐτοῦ συμφώνως καὶ ἀπαραλλάκτως πρὸς τὰς διαταγὰς τῆς διαληψθείσης Γραμματείας. Ὁ δὲ ἡγούμενος ἐντέλλεται ἰδίως, νὰ μὴ λείψῃ κατὰ χρέος καὶ χριστιανικὸν καὶ πνευματικὸν ἀπὸ τοῦ νὰ συμβουλευθῇ καὶ νοθετῇ αὐτὸν συνεχῶς ἐν πνεύματι πραότητος καὶ ἀνοχῆς, ἵνα ἐπανέλθῃ εἰς ἑαυτὸν καὶ μετανοῶν ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν εὐθεϊαν ὁδὸν τῆς ἀληθείας, ἀφ' ἧς ἀπεπλανήθη. Ν' ἀποπτύσῃ δὲ καὶ δημοσίως ν' ἀποκηρύξῃ τὴν δυσεθῆ αὐτοῦ καὶ ἀντίχριστον ἠρησκείαν καὶ νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι ἀποδέχεται καὶ πιστεύει κατὰ τὰ δεδογμένα τῆ Ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησία ὡς τέκνον αὐτῆς τὴν πίστιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ· καὶ διὰ τοῦ μέσου τούτου αὐτὸς μὲν σωθῇ, ὑμεῖς δ' ἔξετε παρὰ Θεοῦ Κυρίου Παντοκράτορος τὸν μισθόν· διότι κατὰ τὸν ἀδελφόν Θεὸν Ἰάκωβον «ὁ ἐπιστρέψας ἀμαρτωλὸν ἐκ πλάνης ὁδοῦ αὐτοῦ σώσῃ ψυχὴν, ἐκ θανάτου, καὶ καλύψει πλῆθος ἀμαρτιῶν». Ἐν τούτῳ δὲ τὸ συμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ταύτης δὲν θέλει λείψῃ ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ν' ἀναφέρῃ περὶ αὐτοῦ κατ' εὐθεϊαν εἰς τὴν Σύνοδον.

Ὁ Κυνοῦρίας Διονύσιος πρόεδρος

Ὁ Ὑδρας Γεράσιμος

Ὁ Τριφυλίας Παΐσιος

Ὁ πρ. Μεδενίτσης Γρηγόριος

Ὁ πρόφῃν Ἡλείας Ἰωῆς

Ὁ Γραμματεὺς
Θ. Φαρμακίδης

Ἄμα τῷ κατέπλω τῆς «Ἀθηνᾶς» ὁ Ὑποδιοικητὴς τῆς Σκιάθου ἀπηύθυνε τῇ 6ῃ ἐσπερινῇ ὥρᾳ πρὸς τὸν ἡγούμενον τῆς Μονῆς τὸ κάτωθι ἔγγραφον :

3 Νοεμβρίου 1839

Σκιάθος

Ὡρα Μ. Μ.

ἀριθμ. πρωτ. 819

Ὁ Ὑποδιοικητὴς Σκιάθου

πρὸς τὸν ἡγούμενον τῆς ἐνταῦθα διατηρουμένης
Κοινοβιακῆς Μονῆς

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. Β. Γραμματεία ἀπηύθυνεν εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν διὰ τοῦ ταύτην τὴν στιγμὴν ἐλλειμεισθέντος ἐνταῦθα βασιλικοῦ βρικίου «Ἀθηνᾶ» τὸν ἐπὶ ἀντιχριστῷ ἀσεβείᾳ καταδικασθέντα συνοδικῶς Θεόφιλον Καΐρη.

Οὕτως, ἐπειδὴ μετὰ τὴν ἀπαγγελίαν τῆς Συνοδικῆς ἀποφάσεως ἡ Ἱερά Σύνοδος μακροθυμοῦσα καὶ ἐπιθυμοῦσα τὴν μεταμελείαν τοῦ ἐπρότεινεν εἰς τὴν Β. Κυβέρνησιν νὰ ἀναβληθῇ μὲν πρὸς τὸ παρὸν ἡ ἐκτέλεσις τῆς Συνοδικῆς ἀποφάσεως, νὰ ἀποσταλῇ δὲ εἰς τὸ ἐνταῦθα διατηρούμενον Κοινοβιακὸν Μοναστήριον, ὥστε νὰ τῷ δοθῇ καιρὸς εἰς τὸ νὰ μεταμεληθῇ καὶ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν εὐθεταν ὁδὸν ἀφ' ἧς ἀπεπλανήθη, οὗτος λέγομεν, ἀποστέλλεται ἤδη πρὸς ὑμᾶς κατ' ἐντολὴν τῆς ἀναφερομένης διαταγῆς τῆς Β. Γραμματείας διὰ τῆς ἐνταῦθα βασιλικῆς χωροφυλακῆς, διὰ νὰ τεθῇ καὶ διατηρῆται ἐν ἀσφαλείᾳ ἐντὸς τῆς Μονῆς σας, προσεχόμενος ὑπὸ τῆς πανοσιότητός σας καὶ τῶν περὶ ὑμᾶς ὁσιωτάτων συμβούλων, οὐ μόνον κατὰ πᾶν δ,τι ἀφορᾷ τὴν διατροφήν αὐτοῦ καὶ τὴν ἄλλην σωματικὴν ἐπιμέλειαν, ἀλλὰ καὶ καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἀτομικὴν ἀσφάλειαν καὶ σωτηρίαν τοῦ διὰ νὰ μὴν ἤθελε καθὼ ἀποδειχθεῖς αὐτόχρημα ἀσεβῆς, ἀντίχριστον διδασκαλίαν κηρύττων, καὶ λυμῶν ψυχοφθόρος τοῦ χριστεπωνύμου λαοῦ, διὰ νὰ μὴν ἤθελε λέγομεν διακινδυνεύσῃ ἢ προσβληθῇ παρά τινος ἀπὸ ζήλον θρησκευτικὸν κινηθέντος. Ἐφ' ᾧ ἀπαγορεύεται ἐν γένει πᾶσα μετὰ τοῦ εἰρημένου Καΐρη συνέντευξις ἢ συνδιάλεξις εἴτε μετὰ τῶν ἐν τῇ Μονῇ ἀσκουμένων Πατέρων, εἴτε μετὰ τῶν ὑπηρετούντων τῇ Μονῇ, εἴτε τέλος μετὰ παντός ὁποιοῦδήποτε ἄλλου ἐν ἀρχῇ ὑπάρχοντος ἢ ἰδιώτου ἐξώθεν προσελευσομένου καὶ τοῦτο ὑπὸ προσωπικὴν εὐθύνην ὑμῶν καὶ τῶν συμβούλων τῆς Μονῆς σας.

Ὅθεν ἅμα λαβόντες τὴν παρούσαν καὶ ἐγκλειστον πρὸς τὸ συμβολιὸν σας τῆς Β. Γραμματείας τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, καὶ παραλαβόντες τὸν Καΐρη ἀπὸ τὸν ἐνωματάρχην τῆς 3ῆς ἐνωματίας τῶν πεζῶν,

θέλει τὸν θέσετε ἐν ἀσφαλείᾳ ἐντὸς τῆς Μονῆς σας, ἐπὶ ἀποδείξει παραλαβῆς, τὴν ὁποίαν πρωτοτύπως θέλετε ἀπευθῆναι ἀμέσως πρὸς ἡμᾶς.

Περὶ τῆς ἀκριβοῦς ἐκπληρώσεως τῆς παρούσης καὶ τῶν εἰς τὴν ἐσώκλειστον ἐγκύκλιον τῆς Γραμματείας τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἐνδιαλαμβανομένων, θέλει μᾶς εἰδοποιήσῃ ἄνευ ἀναβολῆς, θεωρούμενοι ὑμεῖς αὐτοὶ ὑπεύθυνοι διὰ τὴν ἀκριβῆ τῶν ἐνδιαλαμβανομένων ἐκτέλειον.

Ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ Ὑποδιοικητοῦ

Ὁ Γραμματεὺς

Α. Ι. Παπαδόπουλος

Τὴν ἐπομένην δὲ ἡμέραν 4 Νοεμβρίου, συμφώνως πρὸς τὸ ὑπάρχον ἀντίγραφον ἀποδείξεως παραλαβῆς, παρελήφθη ὑπὸ τῆς Μονῆς παρὰ τοῦ ἐνωματιάρχου τῆς 36ης ἐνωματίας τῶν παζῶν ὁ Θεόφιλος Κατῆς.

Ὅτε ὁ Κατῆς εἰσῆρχετο ὡς ἐξόριστος εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, αὐτὴ εὗρίσκετο εἰς στάδιον λαμπρότητος¹. Τὰ περιοῦσιακὰ ζητήματα τῆς Μονῆς εἶχον τακτοποιηθῆ, αἱ ἔριδες μεταξὺ τῆς Μονῆς καὶ τῶν προεστώτων τῆς Σκιάθου εἶχον παύσει· ἡ καλὴ δὲ φήμη περὶ τῶν ἐν αὐτῇ ἀσκουμένων, περὶ τῶν ὁποίων μόλις πρὸ ὀλίγων ἐτῶν Κωνσταντίνος ὁ ἐξ Οἰκονόμων ἔγραψε «πατέρες οὐρανόφρονες! τίς τῶν εὐσεβῶν καὶ τῶν πάνυ ραθύμων δὲν χρεωστῆι νὰ σέβηται τὸ ἱερόν σας κοινόβιον, τὸ καταγώγιον τῆς ἀληθινῆς σας ἀρετῆς, τῶν πνευματικῶν ἀγώνων τὸ στάδιον· τίς δὲν θαυμάζει τῆς ἰσχύος καὶ μακαρίας ὑμῶν ἀδελφότητος τὸ πολίτευμα»², εἶχε πάλιν ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα ἀκουσθῆ.

Πάντα δὲ ταῦτα ὀφείλοντο κυρίως εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Φλαβιανοῦ, ὅπως ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ 1830 εἶχεν ἀναλάβει ἐκ δευτέρου τὴν ἡγουμενίαν τῆς Μονῆς. Ὁ Φλαβιανὸς ἐξ Ἀρσίνης, ἡ ἐπισημοτέρα ἀντιπροσώπων ἡγουμενικῆ μορφῆ τῆς Μονῆς, ἦτο ἀνὴρ λόγιος, ἐνάρετος καὶ φίλος Κωνσταντίνου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων καὶ τοῦ Νεοφύτου ἐπισκόπου Ἀθηνῶν. Ἡ ἀλληλογραφία τοῦ Φλαβιανοῦ, ἥτις διασώζεται ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τῆς Μονῆς καὶ περιλαμβάνεται εἰς δύο μεγάλα τεύχη, ἀποτελεῖ ἀληθῶς τὸ κάτοπτρον τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς ὑποστάσεως τοῦ ἀν-

1. Περὶ τῆς ἰδρύσεως καὶ σταδιοδρομίας τῆς Μονῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ πρβ. Ἰω. Ν. Φραγκοῦλα. Αἱ Ἱεραὶ Μοναὶ τῆς νήσου Σκιάθου Ἐν «Ἐκκλησίᾳ», ἐπίσημον δελτίον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Τομ. ΙΒ' ἀρ. φυλ. 6 κ. ἐξ.

2. Τρ. Εὐαγγελίδου ἐνθ' ἀν. σ. 162 καὶ «Θεολογία» τόμ. Γ' σ. 64.

δρός. Τὴν τοιαύτην δὲ τοῦ Φλαβιανοῦ ἀξίαν φαίνεται ἀναγνωρίζων καὶ αὐτὸς ὁ κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος Ἰωαν. Καποδίστριας, ὅτε κατὰ παράκλησιν τῶν μοναχῶν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, γράφει πρὸς αὐτὸν τῷ 1830 ἐν Πόρῳ εὐρισκόμενον, ἵνα ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Μονὴν τῆς Σκιάθου ἀπὸ τῆς ὁποίας εἶχεν ἀπομακρυνθῆ οἰκειοθελῶς καὶ δεχθῆ ἰσοβίως τὴν ἡγουμενίαν¹.

Συμφώνως πρὸς τὸ ἔγγραφον τῆς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Γραμματείας τὸ συμβούλιον τῆς Μονῆς ἐχορήγησεν εἰς τὸν Καίτην ἴδιον κελλίον, ἀπηγόρευε δὲ πᾶσαν μετ' αὐτοῦ ἐπικοινωνίαν. Τὸ κελλίον εἰς τὸ ὁποῖον ἔμεινε ὁ σοφὸς διδάσκαλος διατηρεῖται μέχρι τῆς σήμερον, ἐν ἔρειπίῳ δὲ ὅμως καταστάσει. Εὐρίσκεται τοῦτο εἰς τὸν τρίτον ὄροφον τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τῶν κελλίων τῆς Μονῆς καὶ βλέπει πρὸς τὰ ἔξω τῆς Μονῆς καὶ ἀκριβῶς πρὸς τὸ βορδοναρεῖον. Εἶνε διαστάσεων 4,85 μ. ἐπὶ 3,86 μ., διὰ λεπτοῦ δὲ τοίχου διαιρεῖται εἰς δύο διαμερίσματα συγκοινωνοῦντα διὰ διαδρόμου. Ἀμφότερα τὰ διαμερίσματα φέρουν ἀνὰ ἓν παράθυρον μετρίων διαστάσεων, τὸ δὲ πρῶτον τούτων, ὅπου καὶ ἡ ἐξώθυρα, ἔχει καὶ θερμάστραν κιστὴν. Τὸ δάπεδον τοῦ

1. Τὸ ἔγγραφον τοῦ Κυβερνήτου ἔχει ὡς ἐξῆς :

Ἄριθ. 537

*Ὁ Κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος
πρὸς τὸν πανοσιώτατον Κύριον Φλαβιανόν*

Οἱ Πατέρες τοῦ ἐν Σκιάθῳ Κοινοβίου συναδέλφοί σου στερούμενοι πνευματικοῦ προστάτου, διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἐν αὐτῷ ἡγουμενεύοντος, σὲ ἀνακαλοῦσιν εἰς τὴν ἡγουμενίαν τοῦ αὐτοῦ Μοναστηρίου δι' ἀναφορᾶς τῶν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν.

Ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐκπληρώσωμεν τὴν αἴτησιν τῶν συναδέλφων σου, καὶ συμπεραίνοντες ἐκ τῆς κοινῆς ἐκλογῆς, πόσον δύνασαι νὰ συντελέσῃς εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ ἱεροῦ Μοναστηρίου καὶ τὴν θεάρεστον διαγωγὴν τῶν ἐν αὐτῷ μοναζόντων, σὲ προτρέπομεν ἅμα λάβῃς τὴν παροῦσαν, νὰ σπεύσῃς ὅπου σὲ προσκαλοῦν οἱ συναδέλφοί σου, συναγαγὼν καὶ τοὺς ἐν Κέα καὶ ἄλλαχθ' διεσπαρμένους Πατέρας καὶ ἀναλαβὼν τὴν φροντίδα τοῦ Κοινοβίου, νὰ διευθύνῃς αὐτὸ καὶ τοὺς ἐν αὐτῷ ὡς ἀρεστοὶν τῷ Θεῷ, ἀγρυπνῶν ὑπὲρ τῶν ἐμπιστευθέντων σοι ψυχῶν καὶ φροντίζων τὴν συντήρησιν καὶ βελτίωσιν τοῦ ἱεροῦ καταστήματος τούτου.

Τὰ ἱερὰ ταῦτα χρεὴ δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι θέλεις ἐκπληρώσει ἀξίως τῆς πρὸς σὲ ὑπολήψεως τῶν συναδέλφων σου καὶ τῆς προσδοκίας τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 20 Μαρτίου 1830

Ὁ Κυβερνήτης
Ἰωαν. Α. Καποδίστριας

κελλίου καλύπτεται διὰ σανίδων καὶ πλίνθων· τὸ διὰ τῶν παραθύρων δὲ εἰσερχόμενον φῶς εἶνε ἀριετόν.

Ὁ Καίσης ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας ἐγένετο εὐμενῶς δεκτὸς ὑπὸ τῶν μοναχῶν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Κατετρέχετο βεβαίως ὑπὸ τῆς ἀσθενείας του καὶ εἶχε τοὺς ἐξ αὐτῆς πόνους καὶ στενοχωρίας, διότι ὡς γνωστὸν ὁ Καίσης «πρὸ πολλοῦ ἤδη ἔπασχε περιοδικὰς ἀπωλείας μεγάλης ποσότητος αἵματος ἐκ τῶν αἰμορροϊδικῶν ἀγγείων, ἦτο δὴλα δὴ αἰμορροϊδικός¹, ὡς ἀναφέρει ὁ Γούδας, ἀλλ' οἱ μοναχοὶ ἐφέροντο καλῶς πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν περιεποιοῦντο. Τοῦτο καταφαίνεται ἐκ τῆς ἀπὸ 16 Νοεμβρίου 1839 εὐχαριστηρίου ἐπιστολῆς τοῦ Καίσης.

Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη εἶνε γεγραμμένη ἐπὶ χάρτου λευκοῦ ἄνευ γραμμῶν εἰς σχῆμα 4ον μὲ χαρακτῆρα τῆς ὑπογραφεῖς διάφορον τοῦ κειμένου τῆς ἐπιστολῆς. Ἔχει δὲ ὡς ἐξῆς :

Ἐπισημαίνεται ὅτι ἡ ἐπιστολὴ αὕτη
 ἔχει χαρακτῆρα ἄνευ γραμμῶν
 καὶ εἰς σχῆμα 4ον μὲ χαρακτῆρα
 τῆς ὑπογραφεῖς διάφορον τοῦ
 κειμένου τῆς ἐπιστολῆς. Ἔχει
 δὲ ὡς ἐξῆς :

1839
 θεόδωρος-καίσης

1. Α. Γούδα Βίοι Παράλληλοι· Τόμ. Β'. Ἀθήναι 1870, σ. 189.

«Ἀφ' ἧς ὥρας εἰσῆλθον εἰς τὸ ἱερὸν τοῦτο κοινόδιον, ὁ πανοσιώτατος καθηγούμενος κύριος Φλαβιανὸς καὶ ὁ κύριος Ἰσιδώρος, καὶ οἱ σὺν αὐτοῖς ἀσκούμενοι Πατέρες, δὲν ἔλειψαν νὰ μὲ ἀναπαύουν εἰς ἕλα ὄχι ὡς ἀδελφὸν ἀλλὰ καὶ πολὺ περισσώτερον, μάλιστα εἰς τὴν θεινὴν ἀσθενεῖάν μου μὲ ἐπαρηγόρησαν καὶ μὲ παρηγοροῦν καὶ μὲ λόγον καὶ μὲ ἔργον τὸ κατὰ δύναμιν· ἐ δὲ ἅγιος καθηγούμενος κύριος Φλαβιανὸς καὶ ἀσθενὴς ὢν, δὲν ἔλειψε νὰ μὲ ἐπισκέπτεται κατὰ χρέος πατρικὸν καὶ νὰ μὲ παρηγορῇ· καὶ πρό πάντων νὰ μὲ παραινῇ κατὰ τὰς διαταγὰς τῆς ἱερᾶς ἡμῶν συνόδου εἰς τὸν ὅποιον χρεωσθῶ μεγάλας χάριτας· δι' ὃ καὶ πρὸς ἐνδειξὴν τῆς πρὸς τὴν πανοσιότητά του καὶ τοῦς σὺν αὐτῷ ἀσκουμένους πατέρας ὀφειλομένης εὐγνωμοσύνης μου, δίδω τὸ παρὸν ἐνυπόγραφον διὰ νὰ τοῦς χρησιμεύσῃ ἐν καιρῷ τῷ δεόντι.

Τῆ 16 96ρίου 1839

Θεόφιλος Καίρης

Ἐκ τοῦ κοινοβίου Σκιαθοῦ

Τινὲς τῶν ἀσχοληθέντων μὲ τὸν Καίρη θεωροῦν τὴν ὑπογραφὴν ταύτην τοῦ Καίρη πλαστὴν καὶ τὴν ὅλην ἐπιστολὴν ὑποβολιμαίαν¹. Τὸ τοιοῦτον ὅμως δὲν φαίνεται ὀρθόν. Ἡ ἐν τῇ ἐπιστολῇ ὑπογραφὴ τοῦ Καίρη εἶνε γνήσια· περὶ τούτου πείθει ἡμᾶς ἀπλῆ παραβολὴ τῆς ὑπογραφῆς ταύτης πρὸς ἄλλας ὑπογραφὰς του. Ἀποκλείεται κατὰ ταῦτα τὸ πλαστὸν τῆς ὑπογραφῆς. Ἄλλ' οὔτε καὶ κατόπιν βίας δύναται νὰ ἐτέθη αὕτη. Ἐὰν βεβαίως ἡ ἐπιστολὴ ἔφερε χρονολογίαν τῶν τελευταίων ἡμερῶν, καθ' ἧς ἐπρόκειτο ὁ Καίρης νὰ μετατεθῇ ἐκ τῆς Μονῆς τῆς Σκιαθοῦ, θὰ ἦτο δυνατόν, λαμβάνοντες ὡς δεδομένον, ὅτι ὁ Καίρης δὲν διῆλθε καλῶς τὸν χρόνον τῆς ἐν τῇ Μονῇ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ διαμονῆς του, νὰ δεχθῶμεν τὸ ὑποβολιμαῖον τῶν διαλαμβανόμενων ἐν αὐτῇ καὶ τὴν κατόπιν βίας ὑπογραφὴν τοῦ Καίρη, τῶν μοναχῶν προϋθεμένων διὰ τῆς τοιαύτης των πράξεως νὰ συσκοτίσῃ τὴν ἀλήθειαν.

Ἄλλ' ἐνταῦθα οὐδεὶς λόγος συντρέχει ν' ἀπορρίψωμεν τὸ γνήσιον τῆς ἐπιστολῆς, διότι ἄπορον φαίνεται νὰ σκεφθῶσιν οἱ μοναχοὶ τὴν σύνταξιν τοιαύτης ἐπιστολῆς καὶ νὰ βιάσῃ τὸν Καίρη νὰ ὑπογράψῃ ταύτην, μόλις μετὰ 12ῆμερον παρέλευσιν ἀπὸ τῆς εἰσόδου του εἰς τὴν Μονήν. Τὸ τελευταῖον δὲ τοῦτο ἀποκλείει καὶ τὴν ὑπόθεσιν τῆς πλαστογραφίσεως τῆς ὑπογραφῆς τοῦ Καίρη. Τὸ περιεχόμενον τῆς ἐπιστολῆς κατὰ ταῦτα εἶνε γνήσιον καὶ συνετάχθη κατ' ἐκφρασθεῖσαν ἐπιθυμίαν τοῦ Καίρη, δυνατόν καὶ τῇ υπαγορεύσει του καὶ ὀφείλεται κυρίως εἰς λόγους σκοπιμότητος. Ἡθέλησε δηλαδὴ προκαταβολικῶς ὁ

1. Τρ. Εὐαγγελίδου· ἐνθ' ἄνωτ. σ. 151 καὶ Δ. Πασχάλη Θεόφ. Καίρης, Ἱστορικὴ καὶ φιλοσοφικὴ μελέτη. Ἀθήναι 1928 σ. 143.

Καίρη, ἀπέναντι τῆς ἐπιδειχθείσης περιποιήσεως, νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν ἡγούμενον καὶ τοὺς ἀδελφοὺς τῆς Μονῆς ἐπισήμως, ἵνα ἀποσπῶσιν ἀπ' ἀρχῆς τὴν συμπάθειάν των ¹.

"Ἄλλως τε καὶ τὰ δύο ἔγγραφα τὰ ὁποῖα ὑπεβλήθησαν κατ' αὐτὰς ἐκ μέρους τῆς Μονῆς εἰς τὴν Γραμματεῖαν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τὴν ἱερὰν Σύνοδον μαρτυροῦν περὶ τοῦ καλοῦ τρόπου μὲ τὸν ὁποῖον μεταχειρίζοντο τὸν Καίρη καὶ τῶν καλῶν διαθέσεων καὶ τοῦ διαφέροντος τοῦ ἡγουμένου τῆς Μονῆς. Τὸ πρὸς τὴν ἱερὰν Σύνοδον ἔγγραφο, ἐν τῷ ὁποίῳ περιλαμβάνεται ἡ πρῶτη συνδιάλεξις τοῦ πνευματικοῦ λόγου, ὡς καλεῖ ταύτην ὁ Φλαβιανός, μεταξὺ τοῦ ἡγουμένου καὶ τοῦ Καίρη ἔχει ὡς ἀκολούθως :

Ἄριθ. 11.

Νοεμβρίου 17 1839 *Πρὸς τὴν Σ. Ἱερὰν Σύνοδον τοῦ Βασιλείου.*
Στάθος

Τὴν 15 τοῦ τρέχοντος μηνὸς παραδώσας εἰς τὸν κύριον Θεόφιλον Καίρη τὴν συνωδικὴν ἐπιστολὴν του, ἤλθομεν μεταυτοῦ εἰς ἔντευξιν λόγου ἐκκλησιαστικοῦ καὶ μ' ὄλον ὅτι ἡ παραγγελία τοῦ ὀδρανθάμωνος Παύλου μᾶς λέγει νὰ παραιτούμεθα τὸν αἰρετικὸν ἄνθρωπον κατὰ πρώτην καὶ δευτέραν νοθεσίαν, μὴ κατατὰτα θεθαβρῆκῶς καὶ εἰς τὴν θεῖαν ἀντίληψιν καὶ εἰς τὰς ἱερὰς εὐχὰς τῆς Συνόδου μου, διήλθομεν ἀρκετὰς ὄρας φέρων μαρτυρίας τῶν θεῶν Γραφῶν καὶ λοιπά·

1. Ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τῆς Μονῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ σώζεται ἐπιστολὴ ἀπὸ 14 Ἰουνίου 1837 ἐξ Ἀθηνῶν τοῦ ἱεροκήρυκος Γερμανοῦ, ὅστις παρέμενε ὑπὸ περιορισμὸν διαταγῆ τῆς Ἱ. Συνόδου ἐν τῇ ἀνωτέρῳ Μονῇ, ἧς τὸ περιεχόμενον ὁμοιάζει πως μὲ τὸ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Καίρη καὶ συνηγορεῖ περὶ τοῦ καλοῦ ὀνόματος τῆς Μονῆς καὶ τῆς εὐσεβείας τῶν ἐν αὐτῇ ἀσκουμένων. Ἐκ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης ἀποσπῶμεν τὰ κάτωθι. «Ἐν ἐνὶ λόγῳ ἐνώπιον πάντων κηρύττω εὐγνωμόνως ὅλας τὰς περιποιήσεις καὶ τὰς φιλοφροσύνας ὁποῦ ἐδείξατε εἰς ἐμὲ ἐνδελεχῶς τόσους μῆνας ὅτι ὄχι μόνον ἐμὲ ἐπεριποιεῖσθε, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀνθρώπους μου, καὶ ὅ,τι πρᾶγμα σᾶς ἐζήτην ἀμέσως μοῦ τὸ εἰδῆτε, καὶ ὅτι ἐκ τοῦ ὑστερήματος τοῦ εὐαγοῦ. Κοινοβίου σας μοὶ εἰδῆτε πλουσιοπαρόχως οὐ μόνον τὰ ἀναγκαῖα, ἀλλὰ καὶ πάντα τὰ πρὸς ἀνάπαισιν καὶ παρηγορίαν συντείνοντα. Διὰ τοῦτο καὶ ἐξοδεύσατε ἀρκετά. Καὶ τοῦτο τὸ ἐκάμνετε πρῶτον μὲν διὰ τὴν φυσικὴν καλοκαγαθίαν σας καὶ τὴν πρὸς ἐμὲ ἀδελφικὴν καὶ εὐνοϊκὴν διάθεσίν σας, δευτέρον δὲ διὰ νὰ δείξετε εὐπειθειαν εἰς τὴν διαταγὴν τῆς Ἱ. Συνόδου. Πάντες οἱ ἀκούοντες ταῦτα καὶ σᾶς ἐπαινοῦν ὡς ἀληθεῖς μιμητὰς τοῦ Χριστοῦ καὶ σᾶς μακαρίζουν καὶ δοξάζουν τὸν ἅγιον Θεόν, ὅτι εὐρίσκονται καὶ εἰς τὰς ἡμέρας μας καὶ μάλιστα ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος τοιοῦτοι καλόγηροι μὲ τόσην χρηστὴν καὶ ἐνάρετον διαγωγὴν καὶ φιλανθρωπίαν».

εἰς ἀπάντησιν τῶν ὁποίων μοι ἀπεκρίνετο ὅτι δὲν δύναται νὰ καταλάβῃ καὶ ἕνεκα τούτων τῶν ἀκαταλήπτων καὶ ἀρρήτων μυστηρίων, ἀφ' ὅτου ἐγνώρισε τὸν ἑαυτὸν του, δὲν ἔλλειψε νὰ παρακαλῇ τὸ θεῖον νὰ τὸν πληροφρήσῃ καὶ εἰσέτῃ πληροφρίαν δὲν ἔλαβεν.

Εἰς τὴν ἀπάντησιν ταύτην τοῦ εἶπον ὅτι ἐὰν μετὰ ταπεινοφροσύνης καὶ πίστεως ζητήσῃ τοῦτο γενήσεται καὶ ἐὰν τὴν ἔξω σοφίαν υποδουλώσῃ τῇ ἔσω καὶ ὅτι εἰς τὰ τῆς πίστεως ὑπερφυῖ καὶ ὑπὲρ λόγον μυστήρια δὲν χωρεῖ ὁ λόγος τὸ πῶς, ἀλλ' ὑπὲρ λόγον καὶ ἔννοιαν ταῦτα καὶ ἀφοῦ τέλος ἐστεναχωρήθη ἐκ τοῦ λόγου τῆς ἀληθείας μοι ἐξέθεσεν ὅτι δὲν τοῦ μετεχειρίσθησαν καὶ ἄλλοι μὲ τοιαύτην ἡπιότητα ἔπειτα ἠδύχηθη οὕτως. Εἶθε νὰ μὲ πληροφρήσῃ ὁ θεὸς διευχῶν σας Πάτερ καὶ ἀσπασάμενος τὴν δεξιάν μου μοι ἐζήτησεν ὁδηγίας ὅποια βιβλία νὰ μελετᾷ καὶ ποίας εὐχὰς νὰ ἀναγινώσκῃ καὶ τοῦ ὑπὸν ὅποια, θέλει ἐκ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸ κελλίον του.

Σημεῖα μετανοίας ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν βλέπω· πλὴν δὲν θέλω λείνα συνομιλῶ μεταυτοῦ κατὰ χρέος καὶ εἰδοποιῶ τὰ πάντα ἐγκαίρως.

Πρὸς τούτους μοι ἐξέφρασεν ὅτι προπολλοῦ ἔπαθε ἀπὸ ἀποπληξία, καὶ ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς συνδιαλέξεώς μας ἐπῆλθε αὐτῷ μετὰ τὴν ἀναχώρισίν του ροῆ αἵματος μετὰ τὴν εἰς τὸ κελλίον του ἀφίξιν εἴτε ὡς ἐκ τῆς στενοχωρίας τῆς συνομηλίας μας, εἴτε ὡς ἐκ τῆς ἐπιστολῆς τῆς ἱερᾶς συνόδου τὴν ἐποίησαν τῷ ἐνεχειρίσῃ καὶ ὡς ἐκ τούτου μὴ ὑπάρχοντις ἐνταῦθα λατροῦ φοβοῦμαι μὴ τῷ συμβῆ καὶ ἀπενκτέον τι.

Ὁ ταπεινὸς καθηγούμενος

Ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ τὸ ζήτημα τῆς καταδίκης τοῦ Καίτη εἶχε γίνῃ πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος γνωστόν¹. Ἡ ἱερὰ Σύνοδος εἶχε διατάξει

1. Ἀναφορὰν ἐπὶ τοῦ περιορισμοῦ τοῦ Καίτη ὑπέβαλε πρὸς τὴν διοίκησιν τῆς Εὐβοίας διὰ τοῦ δημάρχου τῆς νήσου ἀπὸ 21 Νοεμβρίου 1889 καὶ ὁ Κων-στάντος Παπαγεωργίου, Σκιαθίος μαθητῆς τοῦ Καίτη ἐν τῇ ἐν Ἄνδρῳ σχολῇ του Δυστυχῶς ἀντίγραφον τῆς ἀναφορᾶς ταύτης δὲν ἠδυνήθη ν' ἀνεύρω παρ' ὅλας τὰς ἐρεῦνας μου ἐν τῷ παλαιῷ ἀρχεῖῳ τοῦ δήμου Σκιαθοῦ· μόνον ἐν τῷ πρωτοκόλλῳ τοῦ ἔτους ἐκείνου ἀνέγνωσα ὅτι, «διαβιβάζεται πρὸς τὴν διοίκησιν Εὐβοίας ἡ περὶ θρησκευτικῆς προσβολῆς Καίτη ἀναφορὰ τοῦ Κ. Παπαγεωργίου». Ἐκτὸς τοῦ Κ. Παπαγεωργίου, ὅστις διεκρίθη ὡς φιλόλογος καθηγητῆς, ἐν τῇ ἐν Ἄνδρῳ σχολῇ τοῦ Καίτη ἐμαθήτευσεν καὶ ἕτερος Σκιαθίος, ὁ Ἀργυρὸς Μπούρας (περὶ αὐτοῦ βλ. Ἰω. Ν. Φραγκούλα Καίρικᾶ ἐν Ἐλευθέρα Σκέψις Χαλκίδος· ἔτ. Α'. ἀρ. φύλ. 6 καὶ τοῦ ἰδίου Καίρικᾶ ἐν Θεολογία· τόμ. ΙΒ'. τεῦχ. μζ'). Ἀμφοτέρους ἀναγράφει καὶ ὁ Δ. Πασχάλης ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν διατελεσάντων μαθητῶν τοῦ Καίτη. (βλ. Δ. Πασχάλης ἐνθ. ἀν. σ. 77-78). Κατὰ μαρτυρίας καλαισιωτέρων Σκιαθίων μαθητῶν

τὴν ἐπ' ἐκκλησίας ἀνάγνωσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 8145 «πρὸς πᾶσαν τὴν ἐπι-
κράτειαν» ἐγκυκλίου, διὰ τῆς ὑποίας ἐγνώριζε τὰ τῆς ἀναφανείσης δι-
δασκαλίας, ἔδιδε τὰς δεύσας ὁδηγίας καὶ συμβουλὰς πρὸς τὸν λαὸν
«ἵνα προσέχωσιν ἑαυτοὺς καλῶς ἀπὸ τῆς θεοστρυγοῦς τοῦ θεοσεβισμού
νέας θρησκείας» καὶ κατεδίκαζε τὸν Καίτην «ὡς ὄργανον καὶ ὑπερ-
την μοχθηρᾶς γνώμης τοῦ διαβόλου, ὡς πνεύματος πονηρίας πεπλη-
ρωμένον καὶ πλάνης ἀντιθέτου καὶ ἀντιχριστιανικῆς μεστὸν γεγεννημέ-
νον καὶ ὡς ἐπαρθέντα τῇ ἑαυτοῦ σοφίᾳ καὶ τιθέμενον σκοπὸν ἐν ἑαυτῷ
τὴν ἐκ θεμελίων ἀνατροπὴν τῆς ἀγίας καὶ ἀμωμήτου ἡμῶν πίστεως
καὶ τὴν παντελεῖν τοῦ χριστιανισμοῦ καταστροφὴν καὶ ἐξάλειψιν»¹. Ἡ
ἐγκύκλιος αὕτη ἀνεγνώσθη καὶ ἐν τοῖς ναοῖς τῆς Σκιάθου, τοῦ ἡγου-
μένου Φλαβιανοῦ κατελθόντος πρὸς τοῦτο εἰς τὴν πόλιν καὶ ἀναγνώ-
σαντος αὐτήν, κατόπιν τοῦ ἀπὸ 21 Νοεμβρίου 1839 ἐγγράφου τοῦ ἐπι-
σκόπου Σκιάθου καὶ Σκοπέλου Εὐγενίου².

Ἄλλ' ὁ Καίτης διήρχετο τὰς ἡμέρας του οὐδόλως ἐνδιαφερόμενος
διὰ τὸν περὶ αὐτὸν ἐγεσθέντα θόρυβον. Αἱ προφορικαὶ νουθεσίαι τοῦ

τοῦ Καίτη, ἐπ' ὀλίγον ὅμως, ἐχηματίσταν καὶ ἕτεροι τρεῖς Σκιάθιοι: ὁ Ἄδα-
μάντιος Ἐμμανουήλ, ὁ Ἐμμ. Καλοσιδῆς καὶ ὁ Ἰω. Ἀγ. Μανιώτης. Ἐκ τού-
των ὁ πρῶτος, ὅστις εἶπε ὁ πατήρ τοῦ Ἀλεξ. Παπαδιαμάντη, ἐγένετο ἱερεὺς
μετέπειτα, ὁ δεύτερος ἔμεινε γνωστὸς ἐν τῇ νήσῳ διὰ τὸ ἐλευθεριάζον πνεῦμα
του, καὶ ὁ τρίτος ἐγένετο ἐπίσης ἱερεὺς προηγουμένως διατελέσας καὶ βου-
λευτῆς τῆς ἐπαρχίας Σκοπέλου.

1. Κωνσταντίνου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων, τὰ Σωζόμενα ἐκκλησιαστικά συγγράμ-
ματα· ἐκδιδόντος Σοφοκλέους Κ. τοῦ ἐξ Οἰκονόμων. Τόμ. Β'. Ἀθήναι 1846.
σ. 426 - 432.

2. Ὁ Εὐγένιος ἐν τῷ ἐγγράφῳ του τούτῳ σὺν τοῖς ἄλλοις σημειοῖ. «Αὐτὸ
τοῦτο παρακαλεῖσθε ν' ἀναγνώσθη ἐπ' ἐκκλησίας ἐνώπιον πάντων κατὰ τὴν
τάξιν καὶ ἀφ' οὗ συμφώνως πρὸς τὰ παρὰ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐκτιθεμένα
συμβουλευσθε πρὸς ἅπαντας τοὺς ἀδελφοὺς τὰ δεόντα, ὀφείλετε νὰ ἐπαγρυ-
πῆτε κατὰ τὸ ἀπαραιτήσιον ὁρῶν χρεὺς καὶ τὰ προσέχητε τῷ ποιμνίῳ του
θετοῦντες καὶ συμβουλευόντες πᾶσι τηρεῖν ἀδίκτον τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ
κατὰ τὰ παρὰ τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας πρεσβευόμενα κτλ.». Ὁ Εὐγένιος
αὐτός εἶπε ὁ τελευταῖος ἐπίσκοπος τῆς ἐπισκοπῆς Σκιάθου καὶ Σκοπέλου
ἐπισκοπεύσας ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου 1796 διαδεχθεὶς τὸν Ματθαῖον μέχρι τοῦ
Ἰαννουαρίου 1842, ὁπότε θανόντος τούτου ἡ ἐπισκοπὴ συνεχωνεύθη τῷ αὐτῷ
ἔτει μετὰ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Χαλκίδος καὶ εἶτα διὰ τοῦ νόμου Σ' κατηγορήθη.
Ὁ Εὐγένιος κατήγετο ἐκ τῆς νήσου Σκοπέλου· ἐπὶ τῶν πρώτων δ' ἐτῶν τῆς
ἐπισκοπεύσεως αὐτοῦ ἦτο ἠνωμένη μετὰ τῆς ἐπισκοπῆς Σκιάθου καὶ Σκοπέ-
λου καὶ ἡ κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ Παγασητικοῦ κόλπου ἐπὶ τῆς Μαγνητικῆς
χερσονήσου κειμένη πόλις τῶν Τρικέρων. Περβ. Ἰω. Ν. Φραγκούλα. Ἡ
ἐπισκοπὴ Σκιάθου διὰ μέσου τῶν αἰώνων (ἀνέκδοτος).

ἡγούμενου, ἂν καὶ κατὰ τὴν ἰδίαν τοῦ Καίρη ἔκφρασιν ἐγίνοντο με «τοιαύτην ἠπιότητα», οὐδὲν ἀποτέλεσμα ἔφερον, ὁ Καίρης οὐδαμῶς ἐσκέπτετο «ἵνα ἐπανέλθῃ εἰς ἑαυτὸν καὶ μετανοῶν ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν εὐθείαν ὁδὸν τῆς ἀληθείας, ἀφ' ἧς ἀπεπλανήθη».

Ὁ ἡγούμενος ὁμως ἔχων ἐπίγνωσιν τῆς ἀποστολῆς του καὶ ἐπιθυμῶν τὴν σωτηρίαν τοῦ Καίρη ἐξηκολούθει νὰ νοουθετῇ αὐτόν, μάλιστα δὲ καὶ ἐγγράφως, ἵσως ἐπειδὴ ἡ προφορικὴ συνδιάλεξις νὰ ἔφερε ταραχὴν εἰς τὸν ἀσθενοῦντα Καίρη. Ἀλλὰ καὶ πάλιν οὗτος οὐδὲν σημεῖον μετανοίας ἐδείκνυε, ὡς δηλοῦται ἐκ τῶν ἐγγράφων τὰ ὁποῖα ὑπέβαλεν ὁ ἡγούμενος εἰς τὴν ὑποδιοίκησιν τῆς Σκιαθοῦ καὶ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον.

Ἐκ τούτων τὸ πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον ἐγγράφον ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ἄριθ. πρωτ. 44
Τὴν 6 Δεκεμβρίου 1889
ἐκ τοῦ ἱεροῦ Κοινοβίου
τῆς Σκιαθοῦ

*Πρὸς τὴν Σ. Ἱερὰν Σύνοδον τοῦ
Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος.*

Ἄφ' οὗ διὰ τῆς προλαβούσης ἀπαντήσεώς μου πρὸς τὴν Σ. Ἱερὰν Σύνοδον ἀνήγγειλα εἰς αὐτὴν ὅσα πνευματικὰ μέσα ἐμεταχειρίσθην διὰ νὰ κάμω τὸν κ. Θ. Καίρη νὰ γνωρίσῃ τὴν πλάνην εἰς ἣν ἐξέπεσε καὶ τοιοῦτοτρόπως νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν εὐθείαν ὁδόν, καὶ τὰς ἀπαντήσεις ὁποῖας προφορικῶς παρ' αὐτοῦ ἔλαβον, ἔρχομαι προθύμως καὶ διὰ τῆς παρουσίας μου νὰ ἀναφέρω εὐσεβᾶτως εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον, ὅτι καὶ ἔκτοτε μέχρι τοῦδε δὲν ἔλειψα νὰ κατέλθω μεταῦτόν εἰς συνέντευξιν πνευματικοῦ λόγου, νοουθετήσας αὐτόν νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν εὐθείαν ὁδόν καὶ ἐγκαταλείψῃ τὴν εἰς ἣν ἐξώκειλε πλάνην, φέρων εἰς αὐτόν διάφορα παραδείγματα ἐκ τῆς θείας καὶ ἱερᾶς ἡμῶν Γραφῆς, ὥστε τελευταῖον ἐνουθέτη αὐτόν καὶ ἐγγράφως.

Ἄλλ' ἐνῶ περιέμενον νὰ λάβω ἀπάντησίν του κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν μου, παρ' ἐλπίδα μοὶ ἀπηθύβουν τὴν ἐπισυνημμένην εἰς ἀντίγραφον, ἐξ ἧς παρατηρεῖ ἡ Σ. Σύνοδος ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐλπίς νὰ ἐννοήσῃ τὴν πλάνην του, ἐπιμένοντος εἰς τὴν σφαλερὰν καὶ ὄλωσ ἀντίθετον ἰδέαν του, τὴν ὁποῖαν ἐξ ἀρχῆς συνέλαβεν.

Ἐποβάλλων ἔθεν ταῦτα πάντα ὑπὸ τὰς ὀψεις τῆς ἱερᾶς Συνόδου ζητῶ νὰ παρατηρήσω εἰς αὐτὴν, ὅτι ἀφ' ἧς στιγμῆς οὗτος ἐτέθη ἐν τῇ Μονῇ μέχρι τοῦδε συμφώνως μετὰ τὴν ὁποῖαν ἔχομεν διαταγὴν τῆς Β. Γραμματείας τῶν Ἐκκλησιαστικῶν φυλάττοντες αὐτόν μακρὰν πάσης συνεντεύξεως καὶ συνομιλίας, ἠναγκάσθημεν νὰ κλείσωμεν τὸ Μονα-

στήριον, καὶ ὡς ἐκ τούτου οἱ ἐν αὐτῇ ἐνασκούμενοι πατέρες δὲν δύνανται νὰ ἐξέλθουν ἐκάστοτε εἰς τὸ ἔργον των, διὰ τὸν λόγον ὅτι μὴν ἤθελε τυχὸν κανεὶς ἔξωθεν προσερχόμενος λάβῃ συνέντευξιν μετ' αὐτοῦ κτλ. καὶ παρακαλοῦμεν τὴν Ἱερὰν Σύνοδον νὰ εὐαρεστηθῇ καὶ ἐνεργήσῃ ὥστε ἂν ᾖ δυνατὸν νὰ μετατεθῇ ἐν τινι τῶν ἄλλων διατηρουμένων Μοναστηρίων, διὰ νὰ μὴν ὀπισθοδρομοῦν αἱ ὑπηρεσίαι τῆς Μονῆς, διότι δὲν δυνάμεθα διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους, οὔτε ἐργάτας ἐκ τῆς πόλεως νὰ λάβωμεν πρὸς καλλιέργειαν τῶν κτημάτων, καθὼς ἐπράττομεν προλαβόντες.

Ἐδελπιστοῦντες ὅτι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος θέλει εὐαρεστηθῇ νὰ ἐνεργήσῃ, ὡς δυνατὸν, τὴν αἰτήσιν μας αὐτήν, ὑποσημειούμεθα μὲ τὸ βαθύτατον σέβας.

Ἐὐπειθέστατοι

Ὁ καθηγούμενος τῆς ἐν Σκιαθῆ Κοινο-
διακῆς Μονῆς τῆς Ἐθαγγελιστρίας

Οἱ σύμβουλοι

(Συνεχίζεται)

Ι. Ν. ΦΡΑΓΚΟΥΛΑΣ